

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

RYNEK i RYNKA

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Z RYNKIEM i RYNKĄ to nie tak jak z rodzyńkiem i rodzyńką... Są takie wyrazy, które występują w dwóch formach rodzajowych nieróżniących się znaczeniem, np. rodzynek i rodzyńka, klusek i kluska, cytat i cytata, zawias i zawiasa – mówimy o nich: rzeczowniki dwurodzajowe. Ale RYNEK i RYNKA do nich nie należą – nie są ani zbliżone znaczeniowo, ani nawet pokrewne etymologicznie, choć oba to germanizmy. RYNEK pochodzi od średniowiecznego niemieckiego Ring ‘koło, okrąg, plac, plac walki, ulica okalająca plac miejski’, RYNKA – dawniej słowo powszechnie używane, dziś małopolski regionalizm, to ‘płaskie naczynie do pieczenia, smażenia lub duszenia potraw’.

Najprawdopodobniej RYNKA to spolszczona wersja niemieckiego, a raczej bawarskiego i austriackiego słowa der Reindl lub die Reine nazywającego naczynie podobne do naszej RYNKI (płaski garnczek z dwoma uchwytami po bokach i z pokrywką). Możliwe również, że RYNKA – dawniej obowiązkowo gliniana – odziedziczyła nazwę po innej RYNCE: jeszcze w XIX w. RYNKĄ nazywano płaską cegłę szamotkę, służącą do wykładania od środka pieca, a zwłaszcza paleniska w piecu.